

W wyniku analizy skarg kierujących pojazdami samochodowymi osób niepełnosprawnych nadchodzących do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich ujawnił się problem ograniczania przysługującego tym osobom ustawowego uprawnienia niestosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju.

W związku z powyższym Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego o wyłączenia przywileju osób z niepełnosprawnością niestosowania się do niektórych znaków zakazu ruchu.

Przepis art. 8 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym przyznaje osobom niepełnosprawnym o obniżonej sprawności ruchowej, które są posiadaczami karty parkingowej oraz kierowcom przewożącym takie osoby uprawnienie do niestosowania się do znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu i postoju, których katalog określają przepisy rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie znaków i sygnałów drogowych.

Zaskarżony przepis rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych, wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 7 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym, stwarza możliwość wprowadzenia organizacji ruchu, która znosi uprawnienie do niestosowania się przez posiadaczy kart parkingowych do niektórych znaków zakazu – przyznane przecież przez ustawodawcę na podstawie art. 8 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym.

Bowiem w punkcie trzecim załącznika Nr 1 do wspomnianego rozporządzenia określone zostały warunki techniczne umieszczania pionowych znaków zakazu. Zgodnie z postanowieniami zawartymi w pkt 3.1.2 „Zakres obowiązywania i sposób umieszczania znaków”, znaki B-1, B-3, B-3a, B-4, B-10, B-35, B-37, B-38 i B-39 nie dotyczą uprawnionej osoby niepełnosprawnej o ograniczonej sprawności ruchowej, kierującej pojazdem samochodowym oraz kierującego pojazdem przewożącego taką osobę. Jeżeli warunki lokalne uzasadniają ujęcie zakazami wynikającymi z tych znaków również uprawnione osoby niepełnosprawne o ograniczonej sprawności ruchowej, to pod znakiem należy umieścić tabliczkę z napisem: „Dotyczy także niepełnosprawnych”.

Jak podkreślił Rzecznik odstawową funkcją rozporządzenia jest konkretyzacja norm ustawowych w zakresie i na zasadach określonych w upoważnieniu. Co do zasady rozporządzenie nie może w dowolny sposób uzupełniać ani modyfikować treści ustawy, nawet jeśli za takim rozwiązaniem przemawiają względy celowościowe, czy też potrzeby związane z rozstrzygnięciem konkretnych problemów prawnych. W wyjątkowych sytuacjach, upoważnienie ustawowe może zezwalać na modyfikację treści ustawy za pomocą rozporządzenia, ale pozwolenie to musi być wyrażone wprost w przepisie upoważniającym.

Minister Infrastruktury wydając rozporządzenie na podstawie art. 7 ust. 3 Prawa o ruchu drogowym nie posiadał umocowania do określenia w nim, w jakim zakresie osoby niepełnosprawne mogą nie stosować się do niektórych znaków. Zaskarżony przepis rozporządzenia nie spełnia konstytucyjnego warunku jego wydania na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie.